

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

ACTIVITĂȚEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Săptămâna Patimilor.

Cu câtă sfială și smerenie așteaptă țeranul român sărbătorile Paștilor, o putem mai bine vedea în săptămâna patimilor, când cu o evlavie adevărat creștinească aproape zilnic sue deluțul bisericii, ca acolo să i-se spue prin rostul preotului suferințele Mântuitorului, cari le-a îndurat dela farisei și cărturarilor jidovi, singur numai cu scop de a mântui neamul omenesc.

Și pocăința lui este sinceră și nefățărită. În urma celor auzite este aplicat a se împăca cu toți aceia, cu cari a avut neplăceri și certe, numai ca sărbătorile Paștilor să-l afle liniștit în conștiința sa, împăcat cu deaproapele seu. Așa face creștinul adevărat.

Ce vedem însă la clasa cultă și așa numiții cărturari ai noștri? Lucruri și datini întoarse. Unul se nisuește a se înalța pe conta altuia. Profită în mod păcătos de poziția lui, ca să asuprească pe deaproapele seu. Țese intrigi mârșave în tovărășie cu cei de o pănură cu el, ca mai târziu să se înșele ei de ei. Cei înrăutățiți pândesc prilejul ca să defaime însușirile bune ale acelora, cari totdeauna au avut în vedere binele obștesc, ale acelora, cari cu graiul și cu lăptă au prestat bune servicii neamului din care fac parte. Intriganții, trădătorii și egoiștii au mai peste tot locul preferință și întâietate.

Un rău care bântue mai toate localitățile, ba chiar și unele comune mai însemnate. O dovadă mai mult, că la de aceia creștinismul și învățăturile aceluia nu trag în cumpenă. Sunt predominant de răutate, credința lor este

în a și agonisi pe ori și ce cale avere, ori merită, ori nu.

Atari oameni sunt asemenea fariseilor, cari joc rolul în săptămâna patimilor împrejurul Mântuitorului.

Față de cauzele obștești bine priecute sunt indolenți, încât ne sângeră inima.

Mai sunt între ei de acei trândavi nepăsători și deșosiți la suflet, cari se fac unelte în mâinile dușmanului.

Idealul lor este banul, ca și acela alui Iuda. Stări anormale! Insușiri moștenite dela părinți, cari nici chiar în săptămâna patimilor nu au cercetat biserica. Insușiri trecute dela părinți la fii! Datini trecute în sânge, cari merită sbiciuiri necruțătoare și la cari tocmai ziaristica este chemată să o facă zi de zi, zicându-le:

Peri, răceală infernală! fugi inditerentism afurisit! fugiți voi slugi ai întunerecului și nu mai încercați pe bieții fii ai lui Traian!

Stărpind aceste rele zi de zi și an de an, putem aștepta, după săptămâna patimilor, sărbătorile Paștilor, salutându-ne cu *Christos a înviat!* și adevărat că a înviat!

Băncile populare germane

— Sistem Raiffeisen —

Fondul de rezervă. Capitalul indivisibil sau fondul filantropic al băncii.

(Urmare și fine).

2. Fondul propriu indivisibil mărește creditul băncii în afară. Banca găsește mai ușor unde să se împrumute, când are un capital al ei ca cheazășie.

3. Tot din acest punct de vedere

servește ca un fel de scut și pentru membri. Se știe, că băncile Raiffeisen se împrumută pe garanția solidară și nemărginită a membrilor. Se știe și în ce constă această garanție solidară sau răspundere nemărginită.

Deci, dacă la prima vedere s'ar părea, că membrii sunt oare-cum amenințați prin această răspundere, ținând seamă de aceea, că banca are un capital al ei, nici urmă nu mai rămâne din acea presupusă primejdie.

Fondul propriu al băncii înlătură cu desăvârșire posibilitatea acestei primejdii.

4. Fondul propriu indivisibil tinde și isbutește să realizeze idealul creștinesc: creditul fără dobândă. Dacă capitalul propriu a crescut atât de mare, încât nu mai e nevoie de dobânzi pentru creșterea lui de aci înainte, adunarea membrilor hotărăște să se dea împrumuturi fără să se ceară mai multă dobândă decât atâta, cât trebuie pentru ținerea cheltuelilor de cancelarie: registre, plata cassarului etc.

Se poate o mai mare binefacere?

5. Capitalul propriu, ca avut comun este cel mai puternic legământ dintre membrii laolaltă. Nimic nu apropie pe oameni mai mult decât interesele comune. Să ne închipuim un sat, în care interesele membrilor nu s'ar întâlnească nici odată în vre-un punct: n'ar avea izlazuri de-a valma, nu instituțiuni comune, nu nevoi de același fel, absolut nimic. Ce i-ar putea lega pe unul de altul? Ar trăi de sigur fiecare pentru el, căci n'ar avea nimic obștesc, al tuturor.

Capitalul indivisibil al băncii servește ca pungă obștească pentru ajutorarea fiecărui membru în parte prin

împrumuturi cu dobândă mică și pentru folosul obștesc prin susținerea instituțiilor culturale din sat.

Pe lângă aceasta, importanța capitalului indivisibil al băncii crește din ce în ce: e o importanță viitoare. Așa fiind, el se lasă ca moștenire din tați în fii, și asigură părinților dreapta și convenita binecuvântare a copiilor lor.

Neîmpărțirea câștigului și adunarea lui într'un capital propriu indivisibil al băncii e cel mai mare titlu de glorie al lui Raiffeisen.

Și cu câte greutate a avut să se lupte pentru a putea menține aceasta ca un principiu fundamental al sistemului seu de bănci.

La neconținutele atacuri din partea potrivnicilor, Raiffeisen răspunde, că acest principiu e rezultatul experienței, avutul comun ajută față cu nevoile mari, oferă membrilor harnici și economi ai băncii totdeauna mijloacele de a lucra în condițiuni mai bune și este pentru cei scăpătați o scară pentru a se putea reurca.

Nu rămâne îndoeală, că pentru temeinicia unei bănci, pentru a înlătura schimbul des de membri, pentru a opri desființarea și a asigura înființarea altei bănci, când s'ar fi desființat cea dintâiu, pentru a face din bancă un izvor de binefaceri pentru sat, e neapărat trebuincioasă adunarea câștigului în capital comun și neîmpărțirea lui.

Nu putem sfătui cu toată căldura cu care am dori, pe toți cei cari întemeiază bănci populare, să introducă ca dogmă fundamentală adunarea capitalului propriu indivisibil prin capitalizarea câștigului curat anual.

Legea băncilor, ce se va trece în curând prin corpurile legiuitoare nu îm-

FOIȘOARA

Sfatul Nevestei.

— Ascultați-mă, surate,
Ce-i pe voi ciudatul port?
Au nu mai aveți în sate
Cănepe și in de tort?

Ce? suveica nu mai știe
Printre spete să-și strecore
Povestita hărnicie
In nopți lungi de șezătoare?

Ce? paianjenii acuma
In răsboaie pânză țes?
Grija, lor li-i dată numa'
De urzit și de ales?

Ascultați-mă surate,
Rea e calea apucată:
Unde's fotele bogate,
Vilnicele de-altă dată?

Alergarăți la orașe
De un timp, după vestmânt
Cu podoabele-i posnașe
Fără fir de legământ:

Că, ce legământ se fie
Intre viața plugărească,
Intre datini; de-o vecie
Mândre 'n firea românească, —

Și între lucruri rânduite
Pentru un port fără lipiciu?
Unde's fotele gătite
Numai fluturi și arniciu?

Așa este: se prefăce
Toată munca în parale:
Dar spre-a casei bună pace
Au și ele-anume cale;

De ce dar' la târg s'ar duce
Pentru sarbede găteli,
Scumpe de să-și facă cruce
Cel cu rost la socoteli?

Și chiar eține să fie,
Nu au noimă, n'au mândrețe.
Nu au pic de trăinicie, —
Trupu 'l țin ca strâns în bețe!

Ascultați-mă, surate, —
Ia dați naibei așa port,
Și porniți pe semănate
Cănepe și in de tort.

Dați suveicii zor, să știe
Printre spete să-și strecoare
Povestita hărnicie
Din nopți lungi de șezătoare;

Dați paianjenii de-oparte
Să urzească prin pustii...
Fie-vă răsboiul parte
De cinstite bucurii;

Vă 'ndemnați cu năzuința
Ca în vremi de neuitare:
Inflorescă-vă fința
Românească vestmântare!

N. Rădulescu-Niger.

Muguri și ouă roșii.

La Florii muguri de salcie, și la Paști ouă roșii. Mugurii și oul sunt același simbol, unul luat din lumea plantelor, altul din lumea animalelor. Amândouă sunt simbolul vieții ce se renaște, a vieții vecinice în natură. Iar semnul vecinicii e cercul sau roata, figura cea fără de nici un colț și închisă astfel, că nicăiri nu are început și nicăiri sfârșit. De-aceia din mlădița cu mugurii de salcie creștinii fac o cunună, care închipue vecinicia. Iar semnul soarelui celui sfânt, care e

puterea invietoare a naturii întregi, e tot o roată, căci într'adevăr, el ne pare o roată de foc. Și e rotund. De-aceia rotundul ou închipue soarele. Și fiindcă soarele e roșu-aprins, creștinii închipuesc până și culoarea soarelui și dau oului de Paști culoarea roșie.

Obiceiul cu mugurii de salcie și cu oul roșu la Paști, e mai vechiu decât creștinismul. Păgânii, cu mult înaintea intrării Domnului Christos, aveau tot același obicei, la sărbătorile lor de primăvară. Ei închipuiau pe oul lor ori chipuri de zei, ori luptele soarelui cu întunerecul și cu moartea, cu noaptea, cu norii, cu crivețul și cu gerul. Obiceiul a rămas și la creștini, dar noi nu putem nici să închipuim pe ou chipurile mincișilor zei ai păgânilor și nici să arătăm în scrisoare credințele lor cele deșerte. Noi facem pe ou numai flori și podoabe și astfel îl încondeiem, fără să știm de ce, numai să fie frumos.

Dar dacă și noi ca și păgânii salutăm sfântul ou care ne aduce primăvara și cu ea reînvierea naturii, și ni-l închipuim cu oul roșu, noi nu vedem numai ca păgânul renașterea naturii care-a murit peste iarnă, nu numai reînvierea plantelor și a mulțimii nespuse de gânganii făcute de D-zeu: Noi creștinii vedem învierea Duhului vecinic, a lui D-zeu însuși. Fiul lui D-zeu, cel de o

Bancnotele à fl. 100 — v. a. se răscumpără la centralele Băncii Austro-Ungare până la 31 Octomvrie 1904. la filiale până la 30 Aprilie 1904 și pe lângă o petițiune netimbrată până la 31 Octomvrie 1910.

Bancnotele à fl. 1000 — le răscumpără centralele Băncii Austro-Ungare până la 31 Decemvrie 1904, filialele până la 10 Iunie 1904 și pe lângă petițiune netimbrată până la 31 Decemvrie 1910.

La cassierile statului bancnotele se primesc ca mijloc de plată încă trei luni peste termenele fixate, va să zică se primesc: bancnotele à fl. 10 — v. a. până la 30 Noemvrie 1903; bancnotele à fl. 100 — v. a. până la 31 Ianuarie 1905 și bancnotele à fl. 1000 — v. a. până la 31 Martie 1905.

Avis.

La subscrișul se primește numai decât un **Invetăcel** (ucenic) de meserie. 4—

Orăștie, Martie 1903.

*Aurel Papiu, măcelar
piața-magistratului.*

Crâșmă de închiriat.

Casele subscrișului din capul uliței Beriului, cu **crâșmă** și loc de locuință pentru ospetar, având 4 odăi din cari una arangeată frumos cu **billard** și mobilier frumos, cugă etc., luminată cu electricitate, și având *cuglărie, grajd, șoproșon mare*

SUNT DE INCHIRIAT!

Pot fi luate în folosință deja dela 1 April v. a. c.

Contractul pe cel puțin 3 ani.

A se adresa subscrișului

George Bogdănescu, propr.
in Orăștie (Szászváros).

5—

Apă minerală!

Dr. Hankó Vilmos, profesor, membrul Academiei maghiare de științe, a calificat *apa naturală de conținut acid-carbonic a »Isvorului-Dacia«* de apă gustoasă *excelentă* și de neprețuită.

Resultatul analizei și părerea o comunicăm în traducere autentică:

ANALISA CHEMICĂ

a apei acre »Isvorul-Dacia« din Șoimușul-Murășului, lângă Deva.

	în 1000 grame apă
Calcium hydrocarbonat	1.0542 « «
Magnesium «	0.3497 « «
Calcium sulfat	0.2316 « «
Natrium hydrocarbonat	0.1705 « «
Vas «	0.0390 « «
Kalium chlorid	0.0520 « «
Mangan hydrocarbonat	0.0154 « «
Kalium «	0.0094 « «
Lithium «	0.0019 « «
Silicium dioxid	0.0096 « «
Suma substanțelor solide	1.9333 grame apă
Acid carbonic liber	2.3953 « «
Volumul acidului carbonic liber	1214.6 c. c.

Precum dovedește analiza, »Isvorul-Dacia« din Șoimușul-Murășan (apă acra de Pauliș) e a se număra în grupa acelor ape acre pământoase, cari conțin fer. După caracterul său chemic, format din cantitatea și proporția părților sale constitutive, isvorul acesta face parte din *grupa apelor mai renumite*. Are un prea plăcut gust și fiindcă conține deosebit mult acid carbonic — în privința căruia »Isvorul-Dacia« ocupă un loc între apele acre mai de frunte — prin limpezimea sa e o excelentă apă de beut. Pentru locuitorii părților lipsite de darul unei ape sănătoase: apa »Isvorului-Dacia« e de neprețuit. Din compoziția potrivită a apei se poate deduce, că și pentru praxa medicală »Isvorul-Dacia« va fi un factor important.

Conform actului alăturat, apa trimisă spre analizare s'a scos și sigilat în fața antistiei comunale.

Budapesta, la 3 Martie 1903.

Dr. Hankó Vilmos m. p.

profesor de chemie la școala reală superioară de stat a cercului II-lea din Budapesta, membru al academiei maghiare de științe.

(L. S.)

Am îngrijit, ca aceasta apă distinsă și răcoritoare, care beută curată și cu vin ori cu sirup este tot asemenea de excelentă, să fie pusă la dispoziția onor. public și anume *cu un preț foarte eștin: O sticlă de 2 litri: 12 bani (filieri)*.

Să poate cumpăra peste zi dela institutul de economii »Dacia« în Orăștie.

Sticlele goale se aduc înapoi: cele pierdute se plătesc cu 30 bani (filieri) bucata.

Cât de curând vom pune în circulație și sticle de câte o litră.

Direcțiunea institutului de economii »Dacia«
în Orăștie.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dădneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimate —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acuratețea cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca unica tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.